747/06

Den 1. maj 2006 blev i sag nr. 66.822:

xxxxxxxxx xxxxxxxx

xxxxxxxxxxx

xxxxxxxxx xxx xxxx xxxxxxx
xxxx xxxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har tre livsforsikringer i PFA Pension, klager ved sin advokat over selskabets afgørelser.

Klageren er utilfreds med, at selskabet den 1/11 2004 er ophørt med at foretage udbetaling af invalideydelser ved dækning af erhvervsevne. Klageren er desuden utilfreds med, at selskabet har afvist at udbetale invalidesum under henvisning, at klageren alene har et midlertidigt erhvervsevnetab på mindst 2/3. Klagerens advokat gør gældende, at klagerens varige erhvervsevnetab må anses for at være dokumenteret ved klagerens overgang til fleksjobydelser. Advokaten påberåber sig endvidere Ugeskrift for Retsvæsen 2004.374 H.

Det fremgår af sagen, at klageren, der er født i 1952, var impliceret i en ulykke den 29/10 2002, hvor han blev påkørt bagfra og pådrog sig en piskesmældslæsion. Klageren forsøgte at genoptage sit arbejde i perioden fra den 3/11 2002 til den 3/1 2003, hvor han måtte sygemelde sig. Klageren blev opsagt fra sit arbejde med fratræden den 31/5 2003. Klageren blev visiteret til et fleksjob den 1/11 2004.

Klageren har tegnet tre livsforsikringer hos det indklagede selskab. Selskabet har udbetalt fuld midlertidig invalidepension fra den 3/4 2003 i henhold til ratepensionen og er ikke ophørt hermed. Nærværende sag angår således ikke denne forsikring. Selskabet har ved skrivelse af 15/7 2005 til nævnet redegjort for sin stillingtagen i forhold til de to andre forsikringer, der hjemler henholdsvis udbetaling af invalidesum samt løbende invalideydelser. I skrivelsen hedder det bl.a.:

"***Gruppeliv:*** Herudover er forsikrede omfattet af en gruppelivsforsikring gennem J. Bank. Denne ordning omfatter ophørende livsforsikring (koncessionsnummer 115) og invalidesum (koncessionsnummer 315).

På denne forsikring klages der over, at invalidesummen ikke er kommet til udbetaling.

På tidspunktet, hvor forsikrede blev impliceret i en ulykke den 29. oktober 2002, gjaldt for forsikringen 'Forsikringsbetingelser den 1. januar 2002 - J. Bank - Tryghedsgaranti Livs-/invalidesum' (formular BX 0988 (09-01) (bilag …).

Ifølge disse forsikringsbetingelser § 5a indtræder forsikringsbegivenheden, når den generelle erhvervsevne i forsikringstiden men før det fyldte 60. år varigt er nedsat til en tredjedel eller derunder, og når forsikrede inden det 60. år er tilkendt førtidspension (begge betingelser skal være opfyldte).

Disse betingelser er ændret, således at der for forsikringsbegivenheder, der er indtruffet efter den 1. oktober 2004, gælder 'Forsikringsbetingelser den 1. oktober 2004 - J. Bank - Tryghedsgaranti Livs-/invalidesum' (formular BX 0988 (10-04) (bilag …).

Ifølge disse forsikringsbetingelser § 5a indtræder forsikringsbegivenheden, når den generelle erhvervsevne i forsikringstiden men før det fyldte 60. år varigt er nedsat til en tredjedel eller derunder, men ikke når forsikrede er i fleksjob, med mindre forsikredes indtægt - incl. indtægter fra fleksjobbet - er nedsat til en tredjedel eller derunder.

3. 66.822

Gruppeliv: Endelig er forsikrede omfattet af endnu en gruppelivsforsikring gennem J. Bank. Denne ordning omfatter erhvervsevnetabsforsikring (koncessionsnummer 015).

På denne forsikring klages der over, at den midlertidige forsikringsydelse ved nedsat erhvervsevne er standset pr. den 1. november 2004.

For denne forsikring gjaldt på ulykkestidspunktet 'Forsikringsbetingelser den 1. januar 2002 - J. Bank - Tryghedsgaranti Nedsat Erhvervsevne' (formular BX 0983 (05-02) (bilag …).

Ifølge disse forsikringsbetingelser § 5a indtræder retten til midlertidig udbetaling ved fagrelateret erhvervsevnenedsættelse (forsikringsbegivenheden), når forsikredes erhvervsevne inden for hans fagområde nedsættes i dækningsberettiget grad (2/3 eller 1/2) i forsikringstiden og inden forsikredes 60. år, og når forsikrede herved får et indtægtstab på to tredjedele eller halvdelen af indtægten fra før erhvervsevnenedsættelsen (begge betingelser skal være opfyldte).

Ifølge de samme forsikringsbetingelser § 5 indtræder retten til varig udbetaling ved generel erhvervsevnenedsættelse i alle erhverv, når forsikredes erhvervsevne inden for alle erhverv nedsættes i dækningsberettiget grad (2/3 eller 1/2) i forsikringstiden og inden forsikredes 60. år, og når forsikrede samtidig har et indtægtstab, der mindst svarer til henholdsvis 2/3 eller 1/2 af indtægten før nedsættelsen af erhvervsevnen (begge betingelser skal være opfyldte).

Endelig har ifølge de samme forsikringsbetingelser § 5c forsikrede ikke ret til udbetaling af forsikringsydelsen under ansættelse i fleksjob el. lign. stilling, der finansieres helt eller delvis af det offentlige.

Disse betingelser er ændret, således at der for forsikringsbegivenheder, der er indtruffet efter den 1. oktober 2004, gælder 'Forsikringsbetingelser den 1. oktober 2004

- J. Bank - Tryghedsgaranti Nedsat Erhvervsevne' (formular BX 0983 (10-04) (bilag …).

Heri er der gjort den lempelse i § 5c, stk. 2, jf. § 5 stk. 3, at forsikrede kan få udbetalt forsikringsydelsen under ansættelse i fleksjob, hvis han incl. indtægter fra det offentlige har et indtægtstab, der mindst svarer til henholdsvis 2/3 eller 1/2 af indtægten før nedsættelsen af erhvervsevnen.

Det der er sket:
Forsikrede var impliceret i en ulykke den 29. oktober 2002, hvor han blev påkørt bagfra og pådrog sig piskesmældsskade. …

Ved vores brev af den 24. maj 2003 (bilag …) tilkendte vi

- midlertidig fuld forsikringsdækning ved tab af erhvervsevne (gruppeliv - Nedsat Erhvervsevne) fra den 1. juni 2003, hvor lønudbetalingen ophørte, jf. kravet om indtægtstab i forsikringsbetingelsernes § 5a, stk. 3 (bilag …)

…
Forsikrede blev ved Aa. Kommunes brev af den 12. marts 2004 (bilag …) vurderet berettiget til fleksjob pr. den 1. april 2004. Ved brev af den 5. november 2004 (bilag …) meddelte forsikrede os, at han pr. den 2. november 2004 har fået et fleksjob bestående i lettere kontorarbejde med maksimal 15 timer ugentlig og med 2/3 økonomisk tilskud fra Aa. Kommune.

Vi har som lovet genoptaget vurderingen og har ved vores brev af den 22. marts 2005 (bilag …) truffet afgørelse om

- ingen udbetaling af invalidesum (gruppeliv - Livs-/invalidesum), da den generelle erhvervsevne ikke varigt er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne. Det er efter begge sæt forsikringsbetingelser (bilag ...) en nødvendig betingelse for udbetaling, at erhvervsevnen er varigt nedsat. Hertil kommer følgende yderligere argumentation:

- Det er vores opfattelse, at vurderingen skal ske på baggrund af de forsikringsbetingelser, som gælder ved den fornyede vurdering - altså, betingelser fra den 1. oktober 2004 (bilag …), fordi der ikke er tilkendt noget tidligere, og der derfor er tale om en helt ny vurdering efter forholdene på tidspunktet for vurderingen. Efter disse betingelser § 5 a, stk. 2, har forsikrede ikke ret til udbetaling af invalidesum under revalidering eller ansættelse i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre den generelle erhvervsevne er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne, og forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale og andre offentlige ydelser og tilskud) er nedsat til en tredjedel eller derunder af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Forsikrede har ikke godtgjort en sådan indtægtsnedgang.

- Skulle Ankenævnet imidlertid finde, at vurderingen skal ske på baggrund af de forsikringsbetingelser, som gjaldt tidligere - altså betingelser fra den 1. januar 2002 (bilag …), har forsikrede efter disse betingelser § 5a, stk. 1, litra b, ikke krav på invalidesum, medmindre han er tilkendt mellemste eller højeste førtidspension fra det offentlige eller offentlig førtidspension efter førtidspensionsreformen pr. 1. januar 2003. Forsikrede har ikke godtgjort, at han er tilkendt pension som anført.

…

- ophør med udbetaling af forsikringsdækningen ved tab af erhvervsevne (gruppeliv - Nedsat Erhvervsevne) fra den 1. november 2004, hvor forsikrede har påbegyndt fleksjob.

  - Det er herved vores opfattelse, at forsikringsbetingelser fra den 1. januar 2002 (bilag …) § 5 c finder anvendelse, fordi der tidligere er foretaget en tilkendelse efter disse betingelser, og det således ikke er en ny tilkendelse, men en eventuel regulering af den foretagne tilkendelse, der skal foretages. I disse forsikringsbetingelser er udbetaling under fleksjob totalt afskåret.

- Skulle ankenævnet imidlertid finde, at det er relevant at bedømme sagen ud fra forsikringsbetingelser fra den 1. oktober 2004 (bilag …) § 5 c, stk. 1 og stk. 2, jf. § 5, stk. 3, er det vores opfattelse, at ophør af forsikringsydelsen ved erhvervsevnetab er korrekt, idet forsikrede ikke har godtgjort en sådan indtægtsnedgang som omhandlet i sidstnævnte bestemmelse.

Anbringender:
Vi gør således gældende,

- at tilkendelsen af den 22. marts 2005 er korrekt i forhold til de da foreliggende oplysninger, jf. foranstående argumentation,
- at forsikrede ikke har godtgjort, at den generelle erhvervsevne er varigt nedsat med 2/3, hvorved det bemærkes, at speciallægeerklæring af den 2. oktober 2003 (bilag …) beskriver muligheden for, at den aktuelle smertetilstand kan bedres ganske markant.

Vi vedlægger i øvrigt helbredsoplysninger (bilag …).

Vi foretager en ny vurdering af den generelle erhvervsevne
Det synes efter forsikredes klage som om erhvervsevnen er yderligere nedsat i forhold til vores seneste vurdering.

Vi vil derfor gerne vurdere forholdene ud fra nye lægelige oplysninger, og vi vil nu gå i gang med at indhente disse oplysninger.

Når nyt foreligger, vil vi vende tilbage til sagen."

Efterfølgende har selskabet ved skrivelse af 7/10 2005 til nævnet anført:
"… vi har modtaget lægeattest (bilag …) og opfølgningsskema (bilag …)

Det fremgår heraf, at klageren lige har fået konstateret søvnapnø og er blevet udstyret med iltapparat om natten. Klageren arbejdet pt. 15 timer ugentligt i fleksjob.

På baggrund heraf har vores lægekonsulent vurderet,

- at sagen endnu ikke kan vurderes endeligt, og at dette ikke kan ske det første halve år
- at resultatet af behandlingen herefter bør vurderes, idet det er sandsynligt, at forsikredes symptomer fra den konstaterede søvnapnø (træthed, koncentrationsbesvær, hovedpine og irritabilitet) vil bedres
- at der ved den fornyede vurdering indhentes en neuropsykologisk speciallægeerklæring, og
- at forsikredes opfattelse af, at han ikke må arbejde mere end tre timer dagligt, ikke er korrekt.

På denne baggrund har vi ved vores skrivelse af d.d. (bilag ..) meddelt klageren, at han fortsat er midlertidigt berettiget til fuld invalidepension vurderet på det hidtidige job, men at vi endnu ikke kan vurdere, om hans generelle erhvervsevne varigt er nedsat med to tredjedele, da han er inde i et behandlingsforløb. Vi har meddelt, at vi om cirka et år vil tage sagen op til ny, hvor det ifølge vores lægekonsulent er realistisk at foretage en endelig vurdering."

Af forsikringsbetingelser den 1/1 2002 gældende for Tryghedsgaranti Liv-/invalidesum fremgår bl.a.:

"**Aftalegrundlag**

§ 1. Disse forsikringsbetingelser gælder fra den 1. januar år 2002.

Stk. 2. Forsikringsbegivenheden, der kan begrunde udbetaling, skal være indtruffen fra samme dato.

…

Udbetaling ved varig erhvervsevnenedsættelse

§ 5a. Omfatter gruppeforsikringen invalidesum, indtræder retten til udbetaling af invalidesum, når begge nedenstående forudsætninger begge er opfyldt:

a. At gruppemedlemmets generelle erhvervsevne efter datoen for optagelsen i gruppeforsikringen, men inden det 60. år, på grund af sygdom eller ulykkestilfælde efter PFA Pensions skøn varigt er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne, og

b. At gruppemedlemmet inden det 60. år er tilkendt mellemste eller højeste førtidspension fra det offentlige eller offentlige førtidspension efter førtidspensionsreformen pr. 1. januar 2003.

…

Ændring af betingelser eller tarif

§ 13. PFA Pension kan ændre forsikringsbetingelser og tariffer med et varsel på tre måneder til udgangen af et kalenderår.

Stk. 2. Ved ændringer af forsikringsbetingelser og ved tarifændringer, som medfører højere præmie for forsikringsordningen, er J. Bank berettiget til at opsige gruppeforsikringen med et varsel på én måned under forudsætning af, at opsigelsen finder sted inden én måned efter meddelelsen om ændringen."

Af forsikringsbetingelser den 1/10 2004 gældende for Tryghedsgaranti Liv/invalidesum fremgår bl.a.:

"**Aftalegrundlag**

§ 1. Disse forsikringsbetingelser gælder fra den 1. oktober 2004.

Stk. 2. Forsikringsbegivenheden, der kan begrunde udbetaling, skal være indtruffen fra samme dato.

…

Udbetaling ved varig erhvervsevnenedsættelse

§ 5a. Omfatter gruppeforsikringen invalidesum, indtræder retten til udbetaling heraf, når forsikredes generelle erhvervsevne efter datoen for optagelsen i forsikringen, men inden det 60. år, på grund af sygdom eller ulykkestilfælde efter PFA Pensions skøn varigt er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne. PFA Pension vurderer erhvervsevnen selvstændigt og uafhængigt af offentlige myndig-

heders eventuelle vurdering, uanset baggrunden for myndighedernes vurdering, herunder ved tilkendelse af offentlig pension.

Stk. 2. Forsikrede har ikke ret til udbetaling af invalidesum eller revalidering eller ansættelse i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre den generelle erhvervsevne er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne, og forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale og andre offentlige ydelser og tilskud) er nedsat til en tredjedel eller derunder af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder."

Af forsikringsbetingelser den1/2 2002 gældende for Tryghedsgaranti Nedsat Erhvervsevne fremgår bl.a.:

"**Grundlag for udbetaling**

Generel erhvervsevnenedsættelse

§ 5. Begrebet generel erhvervsevne er grundlaget for vurdering af, hvorvidt forsikrede er berettiget til forsikringsydelser ved nedsættelse af erhvervsevne.

Stk. 2. Ved generel erhvervsevne forstås evnen til at arbejde som almindelig fuldtidsbeskæftiget ikke blot i forsikredes nuværende eller tidligere erhverv, men i alle erhverv.

Stk. 3. Ved nedsættelse af den generelle erhvervsevne forstås, at forsikrede alene af helbredsmæssige årsager som følge af sygdom eller ulykkestilfælde ikke længere er i stand til at arbejde som almindelig fuldtidsbeskæftiget, og samtidig har et indtægtstab, der mindst svarer til henholdsvis to tredjedele eller halvdelen af indtægten før nedsættelsen af erhvervsevnen.

Stk. 4. PFA Pension vurderer, hvor meget den generelle erhvervsevne er nedsat. Vurderingen sker på grundlag af en helbredsvurdering under hensyntagen til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand. Vurderingen er uafhængig af tilkendelse af helbredsbetinget offentlig førtidspension.

Stk. 5. Retten til udbetaling af forsikringsydelse skal være indtrådt inden forsikredes 60. år.

Stk. 6. Ret til fuld forsikringsydelse indtræder, når forsikredes generelle erhvervsevne i forsikringstiden på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 7. Er den generelle erhvervsevne i forsikringstiden på grund af sygdom eller ulykke nedsat til mellem en tredjedel og halvdelen af den fulde generelle erhvervsevne, er forsikrede berettiget til halv forsikringsydelse. Den anden halvdel af forsikringen kan videreføres mod fortsat præmiebetaling.

Midlertidig udbetaling ved fagrelateret erhvervsevnenedsættelse

§ 5a. Denne gruppeforsikring er udvidet med en midlertidig dækning ved fagrelateret erhvervsevnenedsættelse.

Stk. 2. Ved fagrelateret erhvervsevnenedsættelse forstås forsikredes erhvervsevne inden for forsikredes fagområder, såvel nuværende som tidligere. Det er således ikke forsikredes nuværende konkrete arbejdsfunktion, men hele det eller de fagområder, som forsikrede har eller har haft beskæftigelse eller uddannelse inden for, som PFA Pension vurderer erhvervsevnenedsættelsen ud fra.

Stk. 3. Retten til udbetaling af forsikringsydelse skal være indtrådt inden forsikredes 60. år.

Stk. 4. Udbetaling af forsikringsydelse er betinget af, at forsikrede har et indtægtstab, der mindst svarer til henholdsvis to tredjedele eller halvdelen af indtægten fra før erhvervsevnenedsættelsen.

…

Fleksjob m.v.

§ 5c. Forsikrede har ikke ret til udbetaling af forsikringsydelse under ansættelse i fleksjob el. lign. stilling, der finansieres helt eller delvis af det offentlige.

…

Ændring af betingelser eller tarif

§ 13. PFA Pension kan ændre forsikringsbetingelser og tariffer med et varsel på mindst tre måneder til udgangen af et kalenderår."

Af forsikringsbetingelser den 1/10 2004 gældende for Tryghedsgaranti Nedsat Erhvervsevne fremgår bl.a.:

"**Grundlag for udbetaling**

Generel erhvervsevnenedsættelse

§ 5. Begrebet generel erhvervsevne er grundlaget for vurdering af, hvorvidt forsikrede er berettiget til forsikringsydelser ved nedsættelse af erhvervsevne.

Stk. 2. Ved generel erhvervsevne forstås evnen til at arbejde som almindelig fuldtidsbeskæftiget ikke blot i forsikredes nuværende eller tidligere erhverv, men i alle erhverv.

Stk. 3. Ved nedsættelse af den generelle erhvervsevne forstås, at forsikrede alene af helbredsmæssige årsager som følge af sygdom eller ulykkestilfælde ikke længere er i stand til at arbejde som almindelig fuldtidsbeskæftiget, og samtidig har et indtægtstab, der mindst svarer til henholdsvis to tredjedele eller halvdelen af indtægten før nedsættelsen af erhvervsevnen.

Stk. 4. PFA Pension vurderer, hvor meget den generelle erhvervsevne er nedsat. Vurderingen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyntagen til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand. Vurderingen er uafhængig af tilkendelse af helbredsbetinget offentlig førtidspension.

Stk. 5. Retten til udbetaling af forsikringsydelse skal være indtrådt inden forsikredes 60. år.

Stk. 6. Ret til fuld forsikringsydelse indtræder, når forsikredes generelle erhvervsevne i forsikringstiden på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en trediedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 7. Er den generelle erhvervsevne i forsikringstiden på grund af sygdom eller ulykke nedsat til mellem en tredjedel og halvdelen af den fulde generelle erhvervsevne, er forsikrede berettiget til halv forsikringsydelsen. Den anden halvdel af forsikringen kan videreføres mod fortsat præmiebetaling.

Midlertidig udbetaling ved fagrelateret erhvervsevnenedsættelse

§ 5a. Denne gruppeforsikring er udvidet med en midlertidig dækning ved fagrelateret erhvervsevnenedsættelse.

Stk. 2. Ved fagrelateret erhvervsevnenedsættelse forstås forsikredes erhvervsevne inden for forsikredes fagområder, såvel nuværende som tidligere. Det er således ikke forsikredes nuværende konkrete arbejdsfunktion, men hele det eller de fagområder, som forsikrede har eller har haft beskæftigelse eller uddannelse inden for, som PFA Pension vurderer erhvervsevnenedsættelsen ud fra.

Stk. 3. Retten til udbetaling af forsikringsydelse skal være indtrådt inden forsikredes 60. år.

Stk. 4. Udbetaling af forsikringsydelse er betinget af, at forsikrede har et indtægtstab, der mindst svarer til henholdsvis to tredjedel eller halvdelen af indtægten fra før erhvervsevnenedsættelsen.

…

Fleksjob m.v.

§ 5c. Forsikrede har ikke ret til udbetaling af forsikringsydelse under ansættelse i fleksjob el. lign. stilling, der finansieres helt eller delvis af det offentlige."

13. 66.822

Nævnet udtaler:

Nævnet har gennemgået de lægelige oplysninger i sagen, herunder muligheden for forbedring af klagerens helbredstilstand ved behandling, og oplysningerne om klagerens muligheder for at udnytte sin erhvervsevne f.eks. ved lettere kontorarbejde. Nævnet finder, at det herefter ikke er sandsynliggjort, at klagerens generelle erhvervsevne varigt er nedsat til 2/3, hvorfor

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen